

Mapping the intellectual structure of scientific outputs in the subject area of public law in the Web of Science database

 Omid Shirzad (PhD)¹,
  Ismael Mostafavi (PhD)^{2*},
  Seyedeh Zahra Hosseini Rad (MSc student)²

1. Department of Law, Faculty of Law, Political Sciences and History, Yazd University, Yazd, Iran.

2. Department of Information Science and Knowledge Studies, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran.

ABSTRACT

Article Type:
Research Paper

Background and aim: Given the fundamental role of public law in regulating the relationship between the state and citizens and safeguarding fundamental rights, examining the intellectual structure and scientific trends in this field is essential for the advancement of governance and policymaking. This study aims to map the intellectual structure of scientific outputs in the field of public law in the Web of Science database, illustrating the scientific growth trends, author collaboration networks, keywords, and the thematic structure of the field.

Materials and methods: This descriptive-applied research adopts a scientometric approach. Data were collected from articles related to public law indexed in the Web of Science database between 1985 and 2024. The inclusion criteria comprised publication within this period, relevance to public law, and being in the format of research article or systematic review.

Findings: Keyword co-occurrence analysis in the thematic domain of public law, considering a threshold of one, identified six clusters containing 150 keywords. The terms “public law”, “law”, “public-law litigation”, and “rights” had the highest frequencies in studies related to this field. These findings highlight the importance of keywords and the thematic research structure in public law, indicating a focus on related key concepts.

Conclusion: The thematic analysis of keywords extracted from science mapping revealed that public law, rights, and litigation are the main points of interest in the scientific outputs of this domain.

Received:

10 May 2025

Revised:

25 Aug. 2025

Accepted:

2 Sept. 2025

Pub. Online:

20 Sept. 2025

Keywords: Public law, Network analysis, Scientific output, Intellectual structure, Web of Science

Cite this article: Shirzad O, Mostafavi I, Hosseini Rad SZ. Mapping the intellectual structure of scientific outputs in the subject area of public law in the Web of Science database. *Caspian Journal of Scientometrics*. 2025; 12(1): 86-95.

© The Author(s).

Publisher: Babol University of Medical Sciences

*Corresponding Author: Ismael Mostafavi

Address: Department of Information Science and Knowledge Studies, Yazd University, University Blvd., Safayieh, Yazd, Iran.

E-mail: mostafavi@yazd.ac.ir

ترسیم ساختار فکری برون دادهای علمی حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب آوساینس

امید شیرزاد (PhD)^۱، اسماعیل مصطفوی (PhD)^{۲*}، سیده زهرا حسینی راد (MSc student)^۳

۱. گروه حقوق، دانشکده حقوق، علوم سیاسی و تاریخ، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

۲. گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

چکیده

نوع مقاله: مقاله پژوهشی سابقه و هدف: با توجه به نقش بنیادین حقوق عمومی در تنظیم روابط دولت و شهروندان و تضمین حقوق اساسی، بررسی ساختار فکری و روندهای علمی این حوزه برای ارتقای حکمرانی و سیاست گذاری ضروری است. این پژوهش با هدف ترسیم ساختار فکری برون دادهای علمی حوزهی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب آوساینس انجام شده است و روند رشد علمی، شبکه همکاری نویسندگان، واژگان کلیدی و ساختار موضوعی این حوزه را نشان می دهد. مواد و روش ها: این پژوهش از نوع توصیفی-کاربردی است که با رویکرد علم سنجی انجام شده است و داده های آن از مقالات مرتبط با حقوق عمومی که در بازه زمانی ۱۹۸۵ تا ۲۰۲۴ در پایگاه وب آوساینس نمایه شده اند، گردآوری شده است. شرط ورود به مطالعه، انتشار مقاله در این بازه زمانی، مرتبط بودن با موضوع حقوق عمومی و قرار داشتن در قالب مقاله پژوهشی یا مرور نظام مند بوده است. یافته ها: تحلیل هم رخدادی واژگان در حوزه موضوعی حقوق عمومی نشان داد که با در نظر گرفتن آستانه ۱، تعداد ۶ خوشه شامل ۱۵۰ کلیدواژه شناسایی شده اند. واژگان law, public law, public-law litigation, rights به ترتیب بیشترین فراوانی را در مطالعات این حوزه دارا می باشند. این یافته ها اهمیت کلیدواژه ها و ساختار موضوعی تحقیق در حوزه حقوق عمومی را به خوبی نمایان می سازد و نشان دهنده تمرکز مطالعات بر مفاهیم کلیدی مرتبط است. نتیجه گیری: تحلیل موضوعی کلیدواژه های استخراج شده از ترسیم علم نشان داد که حقوق عمومی، حقوق و دعاوی قضایی محورهای اصلی مورد توجه در زمینه تولیدات علمی این حوزه هستند. واژگان کلیدی: حقوق عمومی، تحلیل شبکه، برون دادهای علمی، ساختار فکری، پایگاه وب آوساینس	دریافت: ۱۴۰۴/۲/۲۰ ویرایش: ۱۴۰۴/۶/۳ پذیرش: ۱۴۰۴/۶/۱۱ انتشار: ۱۴۰۴/۶/۲۹
---	---

استناد: امید شیرزاد، اسماعیل مصطفوی، سیده زهرا حسینی راد. ترسیم ساختار فکری برون دادهای علمی حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب آوساینس. مجله علم سنجی کاسپین. ۱۴۰۴؛ ۱۲(۱): ۹۵-۸۶.

© The Author(s)

Publisher: Babol University of Medical Sciences

مقدمه

در دهه‌های اخیر، حوزه حقوق عمومی با چالش‌های نوظهوری همچون افزایش پیچیدگی روابط دولت و شهروندان، گسترش مسائل حکمرانی، و ضرورت تضمین حقوق و آزادی‌های اساسی مواجه بوده است (۱).

در آغاز و در مقام مفهوم‌شناسی «حقوق عمومی» (Public law)، باید به تفکیک ساده ولی بنیادین مفاهیم «حقوق» (Law) و «حق‌ها» (Rights) در دانش حقوق اشاره داشت. توضیح آنکه لفظ «حقوق» در «حقوق عمومی» به مثابه جمع حق نیست؛ بلکه به نظام و ساختاری سازمان‌یافته اشاره دارد که با هدف تنظیم‌گری طیف خاصی از روابط و مناسبات اجتماعی ایجاد شده است. اساساً اصطلاح {Law} هنگامی توسط گوینده‌ی غیرفارسی زبان مورد استعمال قرار می‌گیرد که وی، قصد اشاره به نظام و ساختاری جامع داشته باشد که از طریق آن، گونه‌ای از روابط و مناسبات اجتماعی اشخاص سامان یابد و حق‌ها و تعهدات طرفین آن رابطه معین گردد؛ در حالی که اگر قصد گوینده از حقوق، بیان امتیازاتی طبیعی باشد که اشخاص به‌عنوان انسان صرف‌نظر از ملیت، مذهب و جنسیت از آنها بهره‌مند هستند، از اصطلاح {Rights} استفاده می‌گردد (۲). با این توضیح باید گفت مراد از حقوق عمومی، حق‌های عمومی نیست؛ بلکه نظام و ساختاری فراگیر به‌شمار می‌رود که با استفاده از منابع خود همچون قانون اساسی، قوانین عادی، آراء قضایی و دکترین‌ها، قصد تنظیم روابط میان دولت و ملت و تعیین حق‌ها و تکالیف متقابل آنها را دارد.

در مقام تعریف رسالت و غایت، اصول و قواعد حقوق عمومی مترصد تنظیم و مهار قدرت و تضمین حقوق و آزادی‌های ملت می‌باشند. به تعبیر برخی نویسندگان: «نظریه حقوق عمومی عبارت است از تمهید مقدمات لازم برای حقوقی‌سازی قدرت. حقوق عمومی را می‌توان به عنوان مجموعه‌ای از مقررات، احکام، قواعد، اصول، عرف‌ها و رویه‌هایی تعریف کرد که عمل حکمرانی را مقید، حفظ و تنظیم می‌کند» (۳). در تعریفی دیگر که حاکی از وسعت حوزه‌های آموزشی، مطالعاتی و پژوهشی در حقوق عمومی است، آورده‌اند: «حقوق عمومی شاخه‌ای از علم حقوق است که به مطالعه قواعد ناظر به سازماندهی روابط درونی و بیرونی دولت در مفهوم عام آن می‌پردازد». روابط درونی شامل روابط نهادهای دولتی و عمومی با یکدیگر و همچنین مناسبات این نهادها با اشخاص خصوصی می‌گردد. روابط بیرونی دولت نیز به مناسبات بین دولت‌ها با یکدیگر و روابط دولت‌ها با سازمان‌های بین‌المللی باز می‌گردد (۴).

حقوق عمومی مدرن به ویژه در فضای عصر روشنگری (قرون هفدهم و هجدهم میلادی) و پس از آن، پیوندی عمیق و با حق‌ها و آزادی‌های اساسی‌یافته و صرفاً منحصر به مطالعات نهادی و سازمانی درون دولت نیست. در این خوانش، حقوق عمومی به‌عنوان پایه و اساس نظام‌های حقوقی و اخلاقی مدرن شناخته شده و شامل حقوق بنیادینی مانند آزادی بیان، برابری در برابر قانون و دسترسی به منابع است. این حقوق در قانون اساسی کشورها تثبیت شده‌اند، و همچنین توسط شبکه‌ای پیچیده از معاهدات و سازمان‌های بین‌المللی نیز حمایت می‌شوند که اهمیت جهانی آنها را در حوزه‌هایی مانند حقوق بشر، حقوق بین‌الملل و سیاست عمومی نشان می‌دهد. اهمیت حقوق عمومی با پذیرش گسترده‌ی اسناد بنیادینی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر تأکید می‌شود که تا سال ۲۰۲۴ تقریباً توسط تمامی اعضای سازمان ملل متحد تأیید شده است و نشان‌دهنده‌ی اجماع جهانی بر ضرورت حمایت از این حقوق برای همه افراد است (۵).

علاوه‌براین، افزایش پژوهش‌های علمی و پرونده‌های حقوقی در موضوعاتی از قبیل آزادی‌های مدنی، حقوق اقتصادی و اجتماعی، پیچیدگی و اهمیت همیشگی حقوق عمومی را در مواجهه با چالش‌های معاصر مانند تبعیض، دسترسی به عدالت و پاسخگویی دولت نشان می‌دهد. بنابراین، درک تحول، دامنه و کاربرد حقوق عمومی برای پژوهشگران و فعالان حوزه عدالت و برابری، ضروری است. اهمیت حقوق عمومی در جهانی بودن و قابل سلب نبودن آن‌ها نهفته است، زیرا این حقوق به‌عنوان حقوق اساسی برای حفاظت و توسعه فرد و جامعه شناخته شده و در اسناد بین‌المللی کلیدی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر تثبیت شده‌اند. پژوهش حاضر ابعاد کلیدی حقوق عمومی را شامل استانداردهای هنجاری تعریف‌شده در متون قانونی، سازوکارهای نظارت بر رعایت آن‌ها و اجرای عملی در زندگی روزمره می‌داند (۶).

مطالعات تجربی و تحلیل‌های حقوقی نشان داده‌اند که به رسمیت شناختن و اجرای حقوق عمومی به پیشرفت اجتماعی، بهبود سطح زندگی و جلوگیری از سوءاستفاده‌هایی مانند تبعیض و خشونت کمک می‌کند. یافته‌های اصلی بر عدم تقسیم‌پذیری و وابستگی متقابل حق‌ها شامل حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تأکید دارند که باید به‌طور جمعی محافظت شوند تا رفاه انسانی تضمین شود. به‌طور کلی، این پژوهش اهمیت پایدار حقوق عمومی را به‌عنوان هنجارهای حقوقی و تکالیف اخلاقی برجسته می‌کند که شکل‌دهنده حقوق بین‌الملل، سیاست‌ها و جنبش‌های اجتماعی هستند (۷-۸).

مواد و روش‌ها

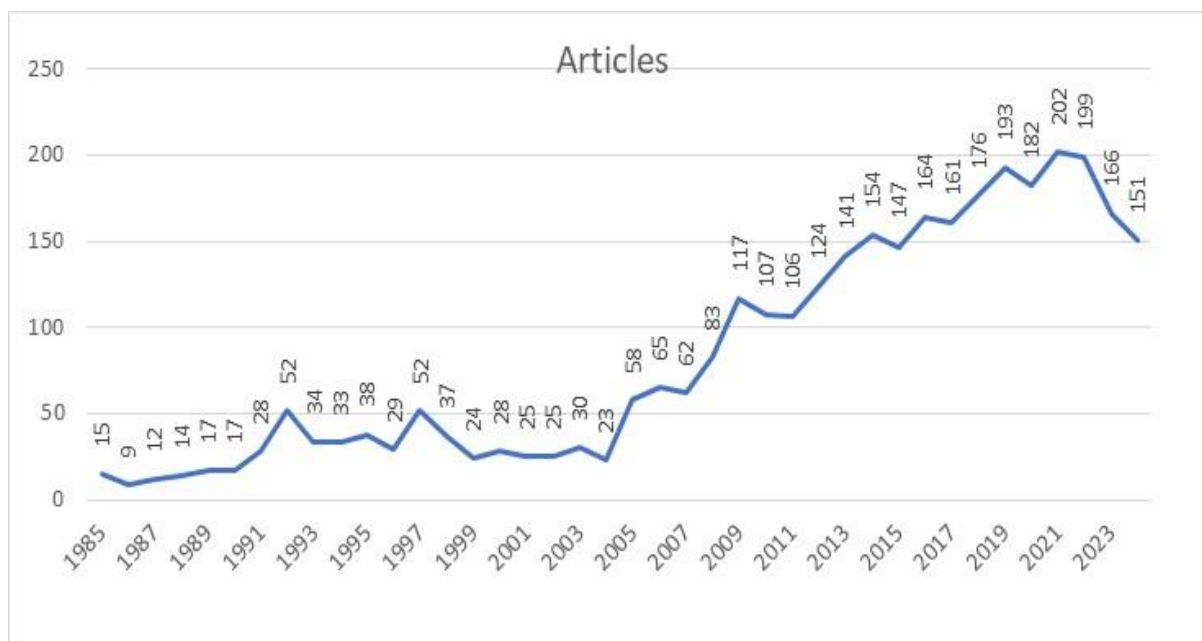
این پژوهش توصیفی-کاربردی، با رویکرد علم‌سنجی، با استفاده از پایگاه اطلاعات علمی و استنادی وب‌آوساینس (یکی از بزرگ‌ترین و معتبرترین پایگاه‌های اطلاعات علمی)، به گردآوری داده‌های کتاب‌شناختی مطالعات جهانی پرداخته‌است. داده‌ها با استفاده از استراتژی جستجوی زیر از پایگاه داده استخراج شده‌اند:

TS="Public* law"*

بر اساس جستجوی انجام‌شده در پایگاه وب‌آوساینس، در بازه زمانی سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۲۴ تعداد ۳۳۰۶ مدرک به فرمت‌های بیب تکست (Bib Text) و پلن تکست (Plaintext) در قالب فایل متنی نوت پد (Notepad) بازیابی گردید. تحلیل داده‌ها از طریق نرم‌افزارهای VOSviewer و آر استودیو (RStudio) انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از پکیج بیبلیومتریکس (Bibliometrix) و رابط گرافیکی آن، یعنی بیبلیوشاینی (Biblioshiny) صورت گرفت. پکیج بیبلیومتریکس به‌عنوان یک کتابخانه برای زبان برنامه‌نویسی آر (R) طراحی شده‌است. به همین دلیل، امکان اجرای مستقیم آن وجود ندارد و کاربر باید از محیط نرم‌افزار آر استودیو برای اجرای این کتابخانه استفاده کند.

یافته‌ها

نمودار ۱، تولیدات علمی سالانه در حوزه حقوق عمومی را از سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۲۴ به تصویر می‌کشد. بر اساس اطلاعات موجود در این نمودار، روند تولیدات علمی در آغاز، به آرامی و با نوسانات جزئی پیشرفت کرده است. پس از سال ۲۰۰۵، روند رشد این تولیدات به وضوح افزایش یافته و تعداد مقالات منتشرشده تا سال ۲۰۲۲ به اوج خود، نزدیک به ۲۰۰ مقاله، رسیده است. این افزایش ممکن است به دلیل افزایش توجه به موضوعات حقوق عمومی و نیاز به تولید دانش علمی در این زمینه باشد.

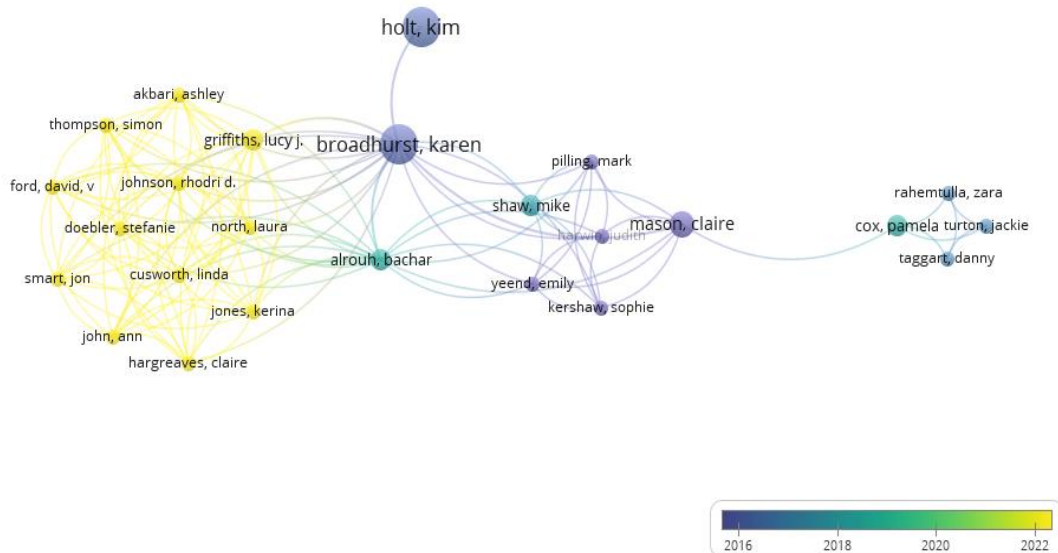
نمودار ۱. روند رشد سالانه تولیدات علمی حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس (۱۹۸۵-۲۰۲۴)

میانگین رشد سالیانه تعداد مقالات در بازه زمانی سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۲۳ برابر با ۱۱/۳ درصد بوده است. این نرخ رشد نشان‌دهنده روند افزایشی قابل توجه در تولید مقالات طی این سال‌ها است و بیانگر پویایی و رشد مستمر فعالیت علمی در این حوزه می‌باشد. با این حال، نوسانات سالانه نیز مشاهده می‌شود که می‌تواند ناشی از عوامل مختلفی مانند سیاست‌های پژوهشی، بودجه یا تغییرات ساختاری باشد.

در نمودار ۲ به دنبال تحلیل هم‌نویسندگی مطالعات این حوزه در بازه زمانی ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۲، با در نظر گرفتن حداقل ۱ مدرک برای هر کشور، ۴ خوشه اصلی شامل ۲۰ نویسنده شناسایی شد. هر گره (دایره) نمایانگر یک نویسنده است و خطوط بین آن‌ها نشان‌دهنده همکاری مشترک در انتشار مقالات

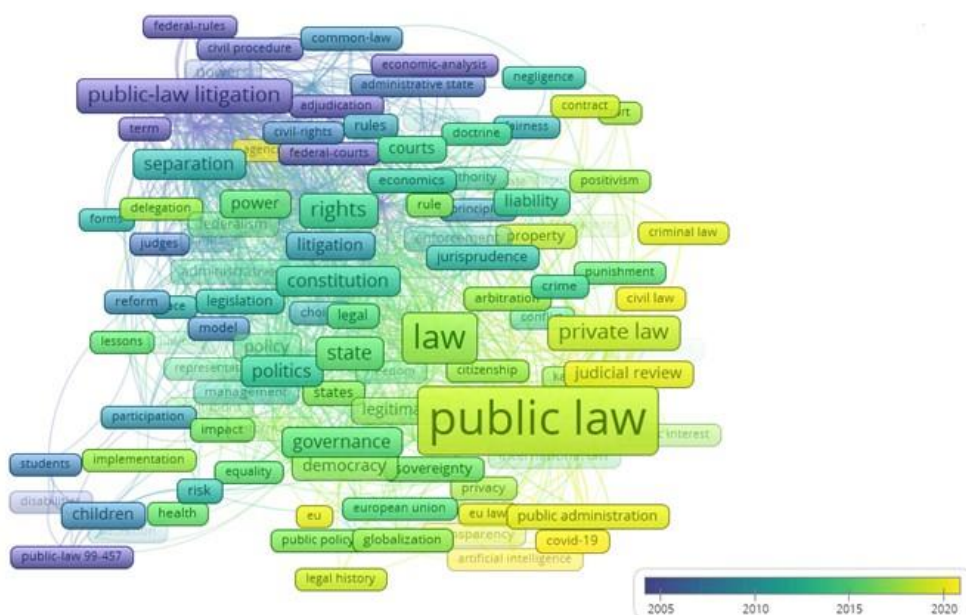
می‌باشد. اندازه گره‌ها بیانگر میزان تاثیرگذاری یا تعداد همکاری‌های هر نویسنده است؛ به‌طور مثال، «broadhurst, karen» و «holt, kim» نقش مرکزی و کلیدی در شبکه دارند و بیشترین همکاری را با سایر پژوهشگران داشته‌اند.

رنگ گره‌ها و خطوط بر اساس سال فعالیت از آبی (۲۰۱۶) تا زرد (۲۰۲۲) تغییر می‌کند؛ بنابراین، بخش‌های با رنگ زرد نمایانگر همکاری‌های جدیدتر هستند. همچنین می‌توان مشاهده کرد که گروه‌هایی از نویسندگان به صورت خوشه‌ای با یکدیگر همکاری بیشتری داشته‌اند و برخی نویسندگان نقش پل ارتباطی بین خوشه‌ها را ایفا می‌کنند مانند «broadhurst, karen» و «alrouh, bachar». این ساختار نشان‌دهنده پویایی و گسترش تدریجی شبکه همکاری علمی در این حوزه است.

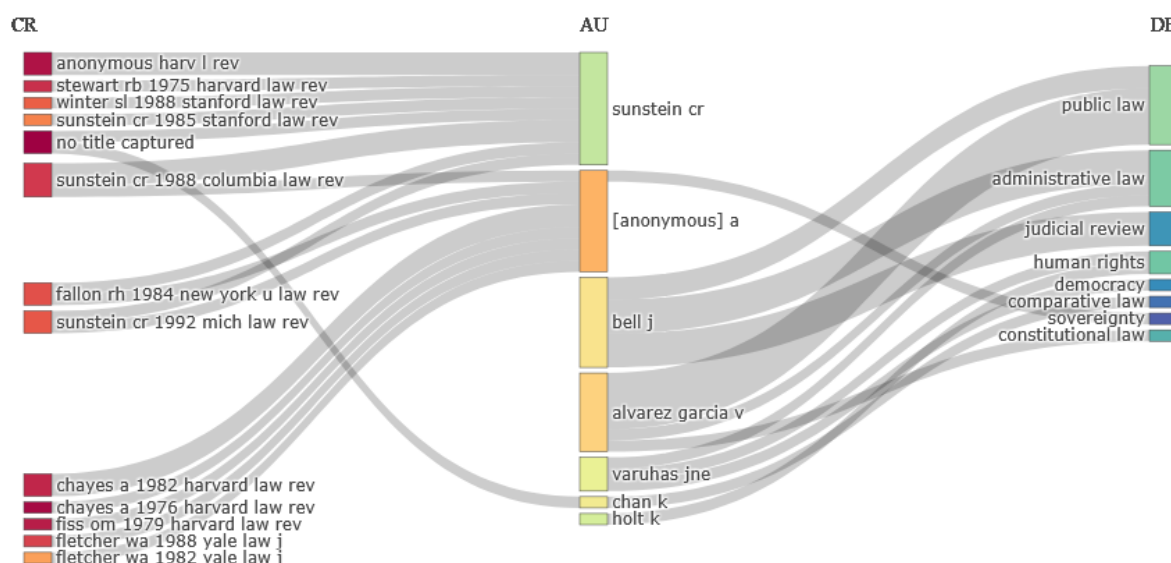
نمودار ۲. نقشه همکاری علمی نویسندگان در مطالعات حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

نمودار ۳، نقشه هم‌رخدادی واژگان مطالعات حوزه موضوعی حقوق عمومی را براساس هم‌پوشانی زمانی نشان می‌دهد. با در نظر گرفتن آستانه هم‌رخدادی ۱، تعداد ۶ خوشه شامل ۱۵۰ کلیدواژه شناسایی شدند. واژگان law, public law, public-law litigation, rights و به ترتیب بیشترین فراوانی را دارند.

نمودار ۳. نقشه هم‌رخدادی واژگان مطالعات حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

نمودار ۴، ساختار روابط بین نشریات (CR)، نویسندگان (AU) و موضوعات حقوقی (DE) را در حوزه حقوق عمومی نمایش می‌دهد، بیشترین ارتباطات به نشریات معتبر «Harvard Law Review» با ۵ ارتباط و «Stanford Law Review» با ۲ ارتباط اختصاص یافته است. نویسنده «sunstein cr» با داشتن بیشترین خطوط ارتباطی، نقش محوری را در این شبکه دارد و آثار او پیرامون موضوعات کلیدی همچون «Public law» (حقوق عمومی) و «Administrative law» (حقوق اداری) است. از مجموع ۱۳ نشریه، ۵ نشریه با بیش از یک نویسنده ارتباط دارد که نشان‌دهنده اهمیت و تاثیرگذاری بالای این نشریات در حوزه حقوق عمومی است. پس از آن، موضوعات «Administrative law» با ۵ ارتباط و «Judicial review» با ۳ ارتباط، در رتبه‌های بعدی قرار دارند. این نمودار به وضوح نشان می‌دهد که شبکه تولید دانش حقوق عمومی، ساختاری متمرکز و خوشه‌ای دارد و نویسندگان و نشریات کلیدی، نقش اساسی در پیوند میان موضوعات اصلی این حوزه دارند.

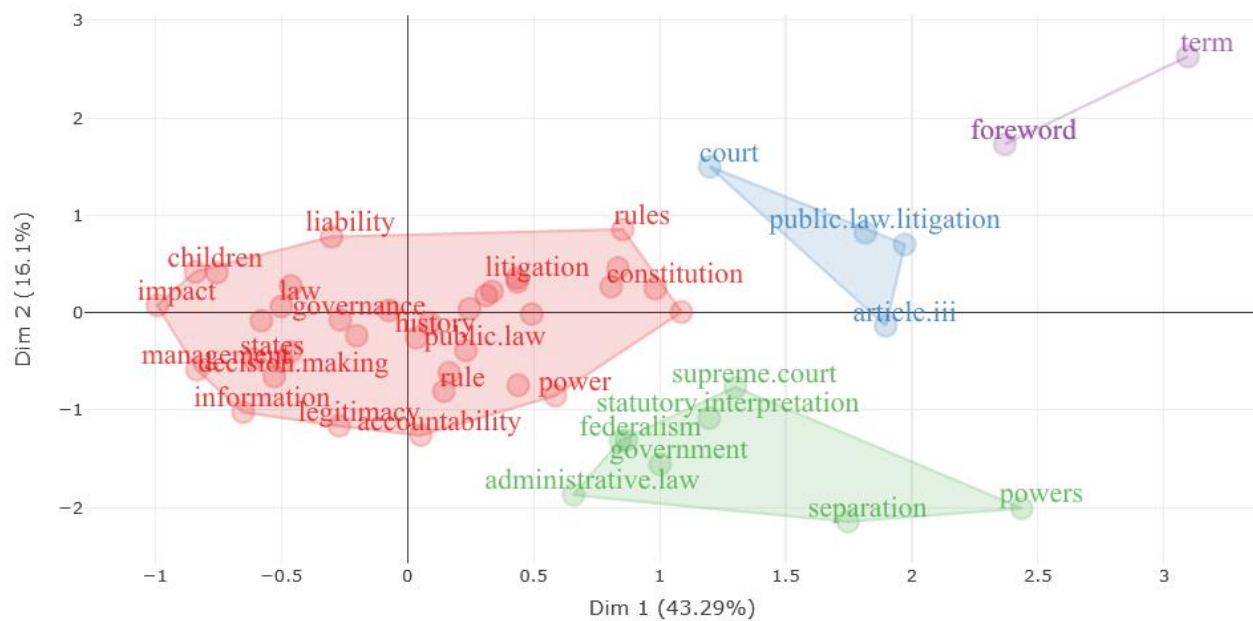
نمودار ۴. ارتباط میان نشریات، نویسندگان و کلیدواژه‌های حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

جدول ۱، کشورهای نویسندگان مسئول را نشان می‌دهد. آمریکا با ۸۸۵ مقاله دارای بیشترین تعداد مقالات بوده که نویسنده مسئول ۸۶۲ مورد، از همان کشور است و ۲۳ مقاله دیگر حاصل همکاری با سایر کشورها می‌باشد. کشور انگلستان با ۲۹۱ مقاله در رتبه دوم قرار گرفته که از این تعداد ۲۷۵ مقاله در سطح ملی و ۱۶ مورد دیگر حاصل همکاری با سایر کشورها می‌باشد. پس از آن، کشور روسیه با ۱۹۳ مقاله قرار دارد که نویسنده مسئول ۱۸۶ مورد از آن‌ها از چین و ۷ مورد دیگر حاصل همکاری بین‌المللی است. اگر بخواهیم به جایگاه ایران در این رتبه‌بندی نیز اشاره کنیم، ایران با تعداد ۱۱ مقاله در جایگاه ۳۵ قرار دارد.

جدول ۱. کشور نویسنده مسئول برنده‌های علمی حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

ردیف	کشور	تعداد مقاله	همکاری ملی	همکاری بین‌المللی	ردیف	کشور	تعداد مقاله	همکاری ملی	همکاری بین‌المللی
۱	آمریکا	۸۸۵	۸۶۲	۲۳	۶	آلمان	۱۲۶	۱۱۹	۷
۲	انگلستان	۲۹۱	۲۷۵	۱۶	۷	کانادا	۹۹	۹۰	۹
۳	روسیه	۱۹۳	۱۸۶	۷	۸	ایتالیا	۹۶	۸۴	۱۴
۴	اسپانیا	۱۸۰	۱۷۴	۶	۹	برزیل	۶۹	۶۴	۵
۵	استرالیا	۱۴۲	۱۲۹	۱۳	۱۰	کلمبیا	۶۸	۶۵	۳

در نمودار ۵، نقشه ساختار مفهومی برنده‌های علمی در حوزه موضوعی حقوق عمومی بر اساس کلیدواژه‌های پایگاه اطلاعاتی رسم شده است. این نمودار شباهت بین کلیدواژه‌ها را با استفاده از فاصله‌ی صفحه نشان می‌دهد. کلیدواژه‌هایی که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته‌اند، نزدیک به نقطه مرکزی هستند. در مقابل، هرچه کلیدواژه‌ها به لبه نزدیک‌تر باشند، موضوع مطالعه کم‌رنگ‌تر یا به موضوعات دیگر منتقل می‌شود.

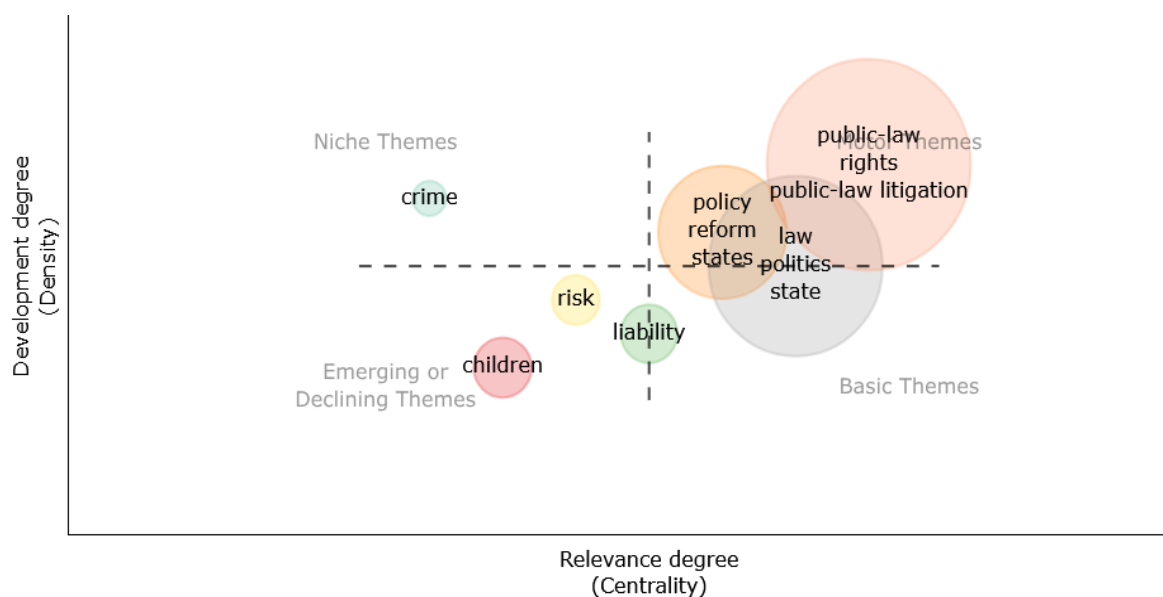
نمودار ۵. نقشه ساختار مفهومی بروندهای علمی در حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

کلیدواژه‌ها، خلاصه و پالایش سطح بالایی از هسته مقاله هستند و می‌توانند محتوای اصلی آن را نشان دهند. فراوانی کلیدواژه‌ها می‌تواند تا حدودی نشان‌دهنده تمرکز موضوعات در یک زمینه خاص باشد. جدول ۲، رایج‌ترین کلیدواژه‌های حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس را نشان داده می‌دهد.

جدول ۲. متداول‌ترین کلیدواژه‌های حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

ردیف	کلیدواژه	معادل فارسی کلیدواژه	فراوانی	ردیف	کلیدواژه	معادل فارسی کلیدواژه	فراوانی
۱	law	قانون	۱۳۵	۱۱	Litigation	دعای قضایی	۳۶
۲	public-law	حقوق عمومی	۶۹	۱۲	Policy	سیاست، خطمشی	۳۶
۳	rights	حقوق	۶۹	۱۳	Power	قدرت، توانایی	۳۵
۴	public-law litigation	دعای حقوق عمومی	۶۷	۱۴	governance	حکمرانی	۳۰
۵	politics	سیاست	۵۲	۱۵	Powers	اختیارات، قدرت‌ها	۳۰
۶	supreme-court	دیوان عالی، دادگاه عالی	۵۲	۱۶	Children	کودکان	۲۸
۷	separation	جدایی	۴۹	۱۷	Rules	قواعد، قوانین	۲۸
۸	state	دولت-کشور	۳۹	۱۸	statutory interpretation	تفسیر قوانین مصوب	۲۸
۹	court	دادگاه	۳۸	۱۹	Liability	مسئولیت حقوقی	۲۷
۱۰	foreword	مقدمه، پیش‌گفتار	۳۷	۲۰	Courts	دادگاه‌ها، محاکم	۲۶

در نمودار شماره ۵، محورهای اصلی پژوهش در حوزه حقوق عمومی بر اساس میزان توسعه‌یافتگی و ارتباط آن‌ها با سایر حوزه‌ها نمایش داده شده‌است. در ربع اول (بالا سمت راست)، خوشه «حقوق عمومی - دادرسی حقوق عمومی» با بیشترین میزان توسعه‌یافتگی و ارتباط قرار دارد، که نشان‌دهنده‌ی موضوعات محرک در این حوزه است. در ربع دوم (بالا سمت چپ)، خوشه «جرم» به‌عنوان یک موضوع تخصصی با توسعه‌یافتگی بالا، اما ارتباط کم با سایر حوزه‌ها، جای گرفته است. در ربع سوم (پایین سمت چپ)، خوشه «کودکان» با کمترین میزان توسعه‌یافتگی و ارتباط، به‌عنوان یک موضوع نوظهور یا رو به افول شناسایی شده است. در ربع چهارم (پایین سمت راست)، خوشه «قانون سیاست - دولت» به‌عنوان یک موضوع اساسی با ارتباط بالا و توسعه‌یافتگی متوسط قرار دارد. این تحلیل نشان می‌دهد که پژوهش‌های حقوق عمومی در حوزه‌های مختلفی متمرکز شده‌اند، از موضوعات اساسی و پرکاربرد تا موضوعات تخصصی و نوظهور.

نمودار ۶. نمودار راهبردی مطالعات در حوزه موضوعی حقوق عمومی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این مطالعه ساختار فکری تولیدات علمی در حوزه حقوق عمومی که در پایگاه داده وب‌آوساینس نمایه شده‌اند، و روندها و الگوهای همکاری را نشان داد. همچنین، افزایش قابل توجه در حجم مقالات پس از سال ۲۰۰۵ نشان‌دهنده توجه روزافزون پژوهشگران به موضوعات حقوق عمومی است. تحلیل شبکه‌های هم‌نویسندگی، خوشه‌های متمایزی از نویسندگان پرتولید را نشان داد که برخی از آن‌ها نقش پل ارتباطی میان گروه‌های علمی را ایفا کرده‌اند؛ این موضوع بیانگر طبیعت خوشه‌ای و در عین حال تعاملی پژوهش در این حوزه است. همچنین، تحلیل موضوعی کلیدواژه‌ها نشان داد که «حقوق عمومی»، «حقوق» و «دعای قضایی» محورهای اصلی مقالات علمی هستند. جایگاه برجسته مجلات معتبری مانند Harvard Law Review و Stanford Law Review و نویسندگان تأثیرگذار، تمرکز نفوذ علمی را نشان می‌دهد و بیانگر ساختار سازمان‌یافته و در عین حال پویا در پژوهش‌های حقوق عمومی است. این یافته‌ها، در مجموع، به سوالات پژوهش پاسخ داده و ضمن تعیین مرزهای دانش تولیدشده در این حوزه، موضوعات محوری آن را شناسایی می‌نمایند.

مقایسه این نتایج با ادبیات موجود، همگرایی و گسترش یافته‌های پژوهش‌های پیشین را نشان داد. پژوهش‌های قبلی درباره ساختارهای فکری در مطالعات حقوقی نیز اهمیت شبکه‌های هم‌نویسندگی و خوشه‌بندی موضوعی را به عنوان شاخص‌های بلوغ و تخصصی شدن رشته تأیید کرده‌اند (۹-۱۰). با این حال، مطالعه حاضر با تمرکز دقیق‌تر بر حقوق عمومی، نقش مجلات و نویسندگان خاصی را آشکار ساخته که در مطالعات پیشین کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. برجستگی موضوعاتی مانند حقوق اداری و بازنگری قضایی با مطالعات حقوقی شناخته‌شده همسو است، اما شناسایی خوشه‌های موضوعی نوظهور مرتبط با حکمرانی و حقوق کودکان، نشان‌دهنده مرزهای پژوهشی در حال تحول است (۱۱-۱۴). در حالی که پژوهش‌های پیشین اغلب حقوق را به صورت یکپارچه بررسی کرده‌اند، یافته‌های حاضر بر ضرورت توجه به پویایی‌های زیررشته‌های مختلف حقوق عمومی تأکید کرده و چشم‌اندازهای نظری جامع‌تری در خصوص اشاعه دانش و تعاملات علمی ارائه کرده‌است.

با وجود این دستاوردها، مطالعه دارای محدودیت‌هایی است که باید مدنظر قرار گیرد. اتکا صرف به پایگاه داده وب‌آوساینس ممکن است برخی از مقالات مرتبط که در پایگاه‌های دیگر مانند اسکوپوس یا پایگاه‌های حقوقی منطقه‌ای نمایه شده‌اند را نادیده بگیرد و این امر می‌تواند نقشه فکری ارائه شده را تحت تأثیر قرار دهد. همچنین، روش‌های علم‌سنجی اگرچه برای تحلیل ساختاری قدرتمند هستند، قادر به درک کامل جنبه‌های کیفی پژوهش‌های حقوقی مانند مباحث تفسیری یا استدلال‌های هنجاری نیستند. پژوهش‌های آینده می‌توانند با ترکیب تحلیل‌های کیفی محتوا، درک عمیق‌تری از یافته‌های علم‌سنجی ارائه دهند (۱۵). علاوه بر این، گسترش داده‌ها با استفاده از چند پایگاه داده و انجام تحلیل‌ها، می‌تواند تغییرات زمانی و تنوع جهانی پژوهش‌های حقوق عمومی را بهتر نشان دهد. همچنین، بررسی تأثیر دسترسی آزاد و انتشار دیجیتال بر ساختار فکری این حوزه، می‌تواند پیامدهای ارزشمندی برای ارتباطات علمی در این زمینه در حال تحول فراهم آورد (۱۶).

در پژوهش انجام شده به بررسی ساختار فکری تولیدات علمی حوزه‌ی حقوق عمومی در پایگاه داده وب‌آوساینس پرداخته شد و روندهای کلیدی این حوزه به صورت جامع نشان داده شد. نتایج نشان داد که تولیدات علمی حقوق عمومی از سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۰۵ با رشد آهسته و نوسانات جزئی همراه بوده، اما پس از سال ۲۰۰۵ روندی صعودی داشته است که تا سال ۲۰۲۲ به اوج خود نزدیک به ۲۰۰ مقاله در سال رسید. این افزایش نشان‌دهنده توجه روزافزون به موضوعات حقوق عمومی و ضرورت تولید دانش در این حوزه است، هرچند کاهش قابل توجهی پس از ۲۰۲۲ مشاهده شد که ممکن است ناشی از تغییرات سیاست‌های پژوهشی یا عوامل اجتماعی-حقوقی باشد. تحلیل شبکه هم‌نویسندگی، خوشه‌های موضوعی و هم‌رخدادی واژگان، ساختاری خوشه‌ای و متمرکز را ترسیم کرد که در آن نویسندگان کلیدی مانند «broadhurst, karen» و نشریات معتبری همچون «Harvard Law Review» نقش مهمی در پیوند موضوعات اصلی ایفا کرده‌اند. همچنین، موضوعات «حقوق عمومی»، «حقوق اداری» و «بازنگری قضایی» به عنوان محورهای اصلی پژوهش شناسایی شدند. بررسی کشورهای فعال نیز بیانگر رهبری آمریکا و انگلستان در تولید علم حقوق عمومی بود و خوشه‌های موضوعی متنوعی از جمله حکمرانی، حقوق کودکان و عدالت اجتماعی در این حوزه نمایان شدند.

ملاحظات اخلاقی: در این پژوهش، مسائل اخلاقی به‌طور کامل رعایت شده است.

تضاد منافع: نویسندگان تصریح می‌نمایند هیچ‌گونه تضاد منافی در خصوص پژوهش حاضر وجود ندارد.

References

1. Goldfinger E. Connecting research to real-world outcomes: Policy documents in the Web of Science. [Internet]. Clarivate. 2025 [cited 2025 Apr 24]. Available at: <https://clarivate.com/academia-government/blog/connecting-research-to-real-world-outcomes-policy-documents-in-the-web-of-science/>.
2. Danesh-Pajoo M. An Introduction to Law: With an Approach to Iranian and Islamic Law. 16th ed. Qom: Research Institute of Hawzah and University; 2023. p. 5.
3. Gorji AA. Foundations of Public Law. 6th ed. Tehran: Jangal Publications; 2017.
4. Ghamami SMM, Ajourloo E, Esmaeili M, Akrami R, Olfatpour M, Omidi K, et al. Encyclopedia of Public Law. 1st ed. Tehran: Imam Sadiq University Press; 2017.
5. United Nations. Universal Declaration of Human Rights [Internet]. 1948. Available at: <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>.
6. Stanford Encyclopedia of Philosophy. Human rights [Internet]. 2024. Available at: <https://plato.stanford.edu/entries/rights-human/>.
7. Marks SP. Human Rights: A Brief Introduction. Working paper, Harvard School of Public Health; 2016.
8. Thomas J. Thinking in three dimensions: theorizing rights as a normative concept. *Jurisprudence*. 2020; 11(4): 552-73.
9. Saeedi S. The role of public law in urban crisis management. *J New Res Manag Account*. 2024; 6(10): 203-29. [In Persian]
10. Hamzehloee H, Ranjbar M, Dashti MT. Examining the Ramifications of the Expanding Domain of Public Law in Iran's Legal Framework. *The Quarterly Journal of Public Law Research*. 2023; 24(78): 119-56.
11. Velaei A, Jalali M. The functions of good faith in public law. *Public Law Studies Quarterly*. 2024; 54(4): 2127-51. [In Persian]
12. Khalili M, Karimpour F, Talebi Najafabadi N. Domestic public law based on governance theory. *Journal of Civil & Legal Sciences (Ghanonyar)*. 2024; 8(29): 89-108. [In Persian]
13. Amjadi A. The role of public law in strengthening emerging democracies: a case study on the impact of laws and regulations on democratic processes in developing countries. *International Journal of Nations Research*. 2024; 10(107): 132-48. [In Persian]
14. Fardoust G, Jamshidzadeh Dezfouli F, et al. The role of the judiciary in preserving public rights: an analysis of the impacts and challenges of judicial support for public rights and social justice. *Strategic Studies in Humanities and Islamic Sciences*. 2024; 9(66): 183-201. [In Persian]
15. Atapour H, Nourmohammadi A, Zavarqi R. Librarians' contribution to global scientific production: A case study of the Scopus database (2016-2020). *Caspian Journal of Scientometrics*. 2023; 10(2): 1-14. Available at: <http://cjs.mubabol.ac.ir/article-1-316-fa.html> [In Persian]
16. Mostafavi I, Dastar Y. Scientometric analysis of scientific outputs in the field of digital marketing. *Caspian Journal of Scientometrics*. 2024; 11(2): 52-63. Available at: <http://cjs.mubabol.ac.ir/article-1-365-fa.html> [In Persian]